

**Den glade medborgaren,
divertissement i anledning af
konungens lyckliga åte...**

Envallsson, Carl Magnus,

1700-1829 81 Fa Br.

ENVALLSSON, C. U.

Sen hade medborgaren

EVA 1790.

Vitt

Draw

(131)

1700-1800

N° 20.

Honnik Nordstrom

Vitt Pa
Brev.
1700-1829

Den Glade
MEDBORGAREN,

Divertissement

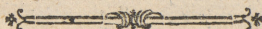
I anledning af

Konungens

Lyckliga Återkomst ifrån Kriget,

Samt

Friden med Ryssland.

Gifvit som Efterspel til: *De Falska Appa-
rencerne, eller den Svartsjuka Ålskaren*, på
Svenske Comiske Theatern d. 4 Sept. 1790

STOCKHOLM,

Trykt hos ANDERS JAC. NORDBSTRÖM.

PERSONER.

De samme, som i Hufvud-Piecen.

En Skeppare, som fører et af Ziffermans
Fartyg.

En Styrman.

En Bonde.

Jacob, Contoirs-Gosse hos Zifferman.

Theatern förändras åter til Första Actens
Decoration.

FÖRSTA SCENEN.

GYLLENSPORRE. ZIFFERMAN.

*(De inkomma från den sidan där Zifferman
i Piecen haft sin kammare.)*

ZIFFERMAN.

Åh, nå nå! - - intet så brådtom, intet så brådtom! - -

GYLLENSPORRE.

Förlåt mig, min Herre; jag erkänner er godhet, men - -
min heder, min plikt, mina ordres - - -

ZIFFERMAN.

En vecka mer eller mindre gör ju ingen ting? Ni måste unna mig den fögnaden, at betyga er en så liten vänskap: Folk utaf ert stånd och med edra tänkesätt kan aldrig utaf medborgare njuta en tacksamhet, som svarar tillfyllest emot deras förtjenster. Och när jag firar den lyckliga dagen för min Dotters kärlek, önskade jag, at er egen bröllopsfest kunde öka högtidens glädje hos mig.

GYLLENSPORRE.

Huru gerna ville jag icke det! Men mina ordres tåla intet undantag. Och jag vågar aldrig ådraga mig den minsta obehagliga upmärksamhet ifrån vår Konung, som, sjelf i spetsen den tappreste Officerare, beständigt har et skarplynt öga på hvars och ens upförande.

ZIFFERMAN.

När tänker Ni lemna Of?

GYL.

GYLLENSPORRE.

I öfvermorgon aldrafäst.

ZIFFERMAN. (*efter något litet betänkande.*)

Nå nå, det får då bli dervid. — Jag skall ändå laga at jag får min vilja fram. Ni gör mig väl den äran at bli kvar til middagen? hälfst jag har tänkt be er fästnö. hedra fällikapet? Jag måste gå at göra några anstalter - - förlåt mig - - (*Han ropar*) Jacob! — (*affides*) Det är likfom glädjen gjort mig til en annan männikja. (*Til Jacob som inkommit.*) fölg mig, jag har några angelägenheter.

ANDRA SCENEN.

GYLLENSPORRE. LOTTA.

GYLLENSPORRE. (*ensam.*)

Han är verkeligen en Man, som är upriktig och ökonstlad, och jag är rätt glad, at gårdagens äfventyr förskaffat mig en så värdig bekantkap. Det är et nöje at våga sig för sådane Medborgare.

LOTTA. (*skämtande.*)

Nå nå, Herr Capitaine! akta sig, Herr Hjertenforms kunde komma. Han skulle intet tycka om, at Herrn är så fästigt tillbaka i hans Svärfars hus.

GYLLENSPORRE.

Ack, min flicka lilla, jag får icke länge ha det nöjet, at omgås i detta älfkansvärda hufet.

LOTTA.

Hur då?

GYLLENSPORRE.

Jag måste resa.

LOTTA.

Til Finland.

GYL.

GYLLENSPORRE.

Ja väl!

LOTTA.

Refa til Finland! Det vore rätt få godt at bli hemma.

GYLLENSPORRE.

Hvad fäger du?

LOTTA. (*med mystere*)

Ja, ja! . . . Vi ha intet fett hur det går ännu . . .

GYLLENSPORRE.

Så? At mamfell också vill vara en liten frondeuse?

LOTTA.

Hum! . . Hvem kan intet bli frondeuse, när alla manfolken tas bort ifrån oss til det där Finland?

GYLLENSPORRE.

Åh! — Så mycket gladare blir Ni när vi komma tillbaka! — Men jag bör intet sladdra bort tiden med dig. Hälfa Herr Zifferman, at jag skall ha den äran komma igen. Farväl!

TREDJE SCENEN.

ZIFFERMAN. En SKEPPARE. FADER SVEN.

ZIFFERMAN.

Jag har något at tala med de här bägge; jag hoppas Mamfell vil lämna oss allena? (*Lotta går.*) Nå, Kära Fader Sven, hur står det til på Landsbygden?

SVEN.

Å, Tack ska Patron ha. Vi bärgar oss efter lägenheten, fast då går imätt, kan tänka. Men hägen thar halva lasfet.

ZIFFERMAN.

Hvad har Ni för ärende til Staden nu då, granne?

SVEN.

SVEN.

Jo fört skulle jag bjuda er vara välkommen hem, å få ville ja be er, som hederli Herre å min närmafte granne ute där på landsbygden, om nån ting, som justment ligger mej på hjerta.

ZIFFERMAN, *klappar honom på axlen.*

Ja, om jag kan skall jag göra det. Sitt ner få länge Capten. (*Skepparen sätter sig.*)

SVEN.

Nu är 'et kort om godt på dä vise, at ja ska kumplettera min Rote, som ä vacantz, å ja ha änteligen fått span på en ralker å dugtiger kar te Kungens tjenst; Så mycke kuntant har jag fälle te fordra, som behöfs te Soldat-legan, å mer til, men i den här årstiden ä dä svårt te få opp'et; å allte obeskjedlit te strängjera fin nästa; derföre skulle jag be Patron om asistantz, (*ger honom handen*) ja ska ärligt betala igen'et ve första före.

SKEPPAREN, *för sig sjelf.*

Praso, praso! Wen er nichts will's, få foll ich das thun!

ZIFFERMAN.

Kära granne, du skall af hjertat få hvad du begär, bara för din härlök för Kungen; jag känner dig derföre af gammalt.

SVEN.

Gud bevara mej och alla från annat!

Air.

TON: *De Dannemäns skål, som vid Konungens blick.*

Den Konung som sjelfsväldet bandt med sin hand,

Och offrar sig sjelf för sit Fädernesland,

Hvars hjeltemod, vishet och nit för sit folk,

Har trofpat båd' Aggets och Fiendens dolk;

När

När Han för vårt väl går mot faror och död,
Säg, bör Han väl nånfin då sakna vårt flöd?

Förnögd med min torfva, min koja och plog,
När jag har min nödortst få äger jag nog;
På Himlen och GUSTAF jag bygger mit hopp,
Jag ljustigt insonnar, jag trygg itiger opp,
Och Han måste vaka för Rikets beskydd! - - .
Ack! må Han då ej bli välsignad och lydd?

SKEPPAREN. (*upstiger, rörd.*)

Ta mich tufen käfvel, du är man en jammel guter
mand! Lat mir fantage dich! — Du schall vete, dat wir
in Wismar und Stralfund, und alle die gute Städte die den
brafer Held, der König Gustaff, (*knäpper hop händern*)
Gott behüte ihm! die ihm untherdanen sind, - - Ha! könn-
te wir leben und eigenthaum und das alles für ihm lassen!
So lieb ist Er uns!

Air.

TON: *Glad och lustig jag sjunger min ton &c.*

Ha! den Gustaff, göttlichen Held!
Gantz' Europa mit achtung bewundert:
Weis im friede und tapfer im feld,
Ein' Zierde für dieses Jahr-hundert!
Täglich wir fingen mit freulicher Muth,
Da von seinen Tugend wir reden:
Es lebe der König, es lebe das Schweden!
Siege und Ehre für Wasisches Blut!
Es lebe der König &c.

SVEN,

Herre! Ni tyckes mig vara en utlänning, å ni visat
ändå en sån kärlek för vår dyra Konung?

SKEP-

SKEPPAREN.

Ah! ja schall man sage dich, minne kere far, dat
ich bin ein Schwenske alle som du.

ZIFFERMAN.

Ja väl, min kära Sven, han är ockfå en Gustafs Un-
derfåte, och bland dem som intet undandragit sig at bistå
Kungen och Fäderneslandet.

SVEN. *til Skepparen.*

Åh guvälsigna er för dä!

ZIFFERMAN.

Men, lät ofs komma til ert ärende?

SKEPPAREN.

Ja, wahrhaftig! Der Herr Patron hat mir sagt, des
ich morgon zu Wismar gehen sollte; mein Farzeug ist klar;
aber der Schtirman will mir nichts folgen: er bitte mich
den Herrn Patron avertiren, das er eine gutes Abscheid
bekommen könnte.

ZIFFERMAN.

Styrman vil intet följa med utan begär sit affked?

SKEPPAREN.

Ja. Wahrhaftig mey meine Seele! Das ist Schade; er
ist ein brafer Kerl. Sehen sie da wo er kommt!

FJERDE SCENEN.

DE FÖRRE. STYRMANNEN.

ZIFFERMAN.

Huru nu, Styrman? Är ni misnögd? Capten säger,
at Ni vil ha affked?

STYR,

STYRMANNEN.

Tyck intet illa vara, Herr Patron; det är fant; ~~men~~
jag är intet misnögd. Jag har bara fått et anbud, som
pasfar bättre med min lust och min häg.

ZIFFERMAN.

Ni måtte vara en otackfam människa; Hvad har ni at
klaga öfver?

STYRMANNEN.

Ingen ting, Herr Patron! men - - -

Air.

TON: *Uppå vatnets lugna våg &c.* *663.*

Altid lustig, glad och nögd

Jag mit roder fattat:

Böljans ras var all min frögd

Åt stormarne jag skrattat;

Ån jag äger samma mod,

Samma hälfa, samma blod:

Gilla nu den tjenst, var god,

Som jag bättre skattat!

Flottan behöfver folk, som kan göra gagn med hvad
de lärt, och

Under Hertig CARLS befäl

Kan jag lagren hinna:

För min Kungs och Svergets väl

Fritt min blod må rinna!

Göthers mod skal hos mig rå,

Frukta aldrig infteg få,

Och mit valspråk lyder få:

Stupa eller vinna!

ZIFFERMAN.

Det gör mig ondt at jag skal mista er, men jag be-
fömmar er förefats. Jag vil aldrig bli räknad bland dem,
som af et nedrigt sinne betjena sig af tilfallet, at bara se
på sin egen nytta, at rikta sig och undandraga sin förmö-
genhet - - - Ni har er frihet, och skal få et tilräckligt un-
derstöd at hjelpe er med. — Er, min beskedliga granne,
skal jag vist icke heller lemna ohulpen. — Man kan aldrig
lyckligare använda sina rikedomar, än til allmänt bästa och
medborgares tjenst.

SKEPPAREN.

Gott schwere nodt! Wen man also dachte uber alls! - -

FEMTF SCENEN.

De Förra. GYLLENSPORRE. HJERTENSTORM,
LEONORA. CAROLINA. LOTTA. JACOB.

*De komma och tala hastigt efter hvarandra,
Carolina följer Gyllensporre.*

HJERTENSTORM,

Ack, Gud - - -

GYLLENSPORRE,

Min Herre - - -

HJERTENSTORM,

Hvilken nyhet!

GYLLENSPORRE,

Hvilken glädje!

HJERTENSTORM,

Och få oförmodad!

(*Går och ropar*) LEONORA! (Leonora och Lotta
inkomma.)

ZIFFERMAN.

Men, men - - gubevars! Hvad kan det vara?

HJERTENSTORM.

Ack! mina Vänner! . . . Vi ha fått fred!

Fred

ZIFFERMAN.

Fred? — Prat! — Likfom man icke vifste hvad haffiga rykten gälla före nu för tiden?

GYLLENSPORRE.

Nej, min Herre! Nu är det en fullkomlig fanning: Den nådiga Konungen har fjelf velat skicka tidningen därom til fit Borgerfkap.

LEONORA.

Ack, hvilken glädje då lærer upfylla allas hjertan!

HJERTENSTORM.

Ja vifst! Gud vare lof, nu äro vi få lyckliga, at vi få återfe vår Kung, prydd med Krigets Lager, och lyckligen frälsad ur alla dets faror!

ZIFFERMAN.

Hvilken tröst för ois alla! Vår Monark återkommer nu i det folks armar, som oupphörigen anropat Himmelen för honom och derättkaffans medborgare, hvilka oförkräckt vägat sina lif för Fosterjordens fjelfjäändighet och ära!

CAROLINA.

Jag för min del äger dubbelt skäl, at med innerligaste förtjusning afhöra denna hugnande tidning: Et fädernesland som jag, fastän fruntimmer, på det ifrigaste älskar, får åter under Fridens skygd och Gustafs spira njuta et önskad t lugn, och jag får i mina armar behålla en Ällkare, för hvars förestående faror mit hjerta få billigt bäfvat.

HJERTENSTORM.

Ja min kära Leonora! — Utom min kärlek, har endast min ifriga böjelse at tjena min Konung och mit Fädernesland återfört mig til Sverige. Men Krigets Fackla är släckt; GUSTAF har återgifvit oss Freden, och vi äga derigenom åter et profaf Hans Kärlek til fit Folk. Mätte vi genom vårt underdåniga Nät, bidra til den lyckliga framtid om hvilken Hans outrötteliga omforg oss förfäkrar!

SKEPPAREN.

Bey meine Seele! ich bin gantz in freude-thränen!

ZIF.

ZIFFERMAN.

Ack, mina Vänner! den som nu kunde tilfyllest vi-
fa sin Medborgeliga glädje! Härefter skola mina rikedomar
endast blifva en skuld åt det allmänna bästa och hvar nöd-
lidande. Den högtidlighet jag påtänkt genom det dubbla
bröllopet, skal i tynnerhet utmärkas genom välgerningar,
och hvarje glädjens andedrägt bli en suck til Himmelen för
den Monarken, hvars vishet och hjeltmod gjort hvar un-
derfåte til en *glad medborgare*.

Chorus.

Sjungom Fridens sälla dagar!
Sjungom Hjelten som dem skänkt!
GUTSAFS höga vishets-lagar.
Oftast gladt ofs oförtänt.
Må den Kung vår dyrkan finna,
Som med mod och Snille hann,
At vår Ovän öfvervinna
Sen Han först vårt hjerta vann!
Må den Kung &c.

SVEN.

Ack, hur hjertans glad jag nu får sefa hem, och hur
föfnöjde mina grannar och alla där på orten skal blifva!
Hvad välsignelser ska icke med glädjetårar utgjutas för vår
nådiga Konung! Och hva hjertligt vi ska tacka Gud, som
ledsfogat Hans steg och främjat vårt väl tillika med Hans
vifa affigter.

Coupletter.

ZIFFERMAN.

Store Kung! Den man beundrar,
Folkets vördnad tag emot!
Krigets Gud ej mera dundrar,

Nu

Nu han ligger för din fot.
Kring om Lagren på Din spira
Friden lindar sin Oliv,
Och de hjertan, som Dig sira . . .!
Ack!
Länge deras välluft blif!

SVEN.

Jag läst om salig GÖSTAF WASA,
At inhemskt våld han kufvat har;
Och at den ANDRE blef en sasa
För den som Svergets ovän var;
Älskade Konung! Bägges ära
Redan var Din vid den Andres år;
Må nu bägges gyldne Krona Du bära,
Liksom den Förste, på Silfverhår!

SKEPPAREN,

Ist's nicht wahr? Das hab ich gesagt,
Und es ist in mein Hertz geschrieben;
Dafs der König, sein weisheit, sein magt
Ein wunder die folkens soll bleiben!
Inländfcher tuffens und außländfcher blitz
Nicht grosse seelen noch kannt allarmiren,
Aber die welt soll allzeit admiriren:
Schwedifchen GUSTAF und Preussifchen FRITZ!

STYRMANNEN.

Fast jag nu ej kan få följa
Kungens Bror mot Rysfens knall,
Kring om hela verdens bölja

Jag Hans ära sjunga skal;
När til Ängelsman jag ländes
Toafta vi vid vår Pocal:
Gud bevara GUSTAFS fränder!
Lefve Svergets Amiral!

HJERTENSTORM.

Fäst mig lyckan nekat frida
Under GUSTAFS Stridsbaner,
Och mig visa vid Dets sida
Som en värdig Svensk Officer;
Fäst jag ej den Lagren skurit
Som jag önskat än at nå,
Skal den tro jag honom svurit
Evigt i mit hjerta rå.
Evigt i mit hjerta rå.

LEONORA.

Som när Morgonfolen bådär
Nattens sorgna väldes slut,
Svea bygd med glädje skådar
Krigets fafor plånas ut.
Glädjen hörs kring Svenska vallar,
Alla täfla uti nit,
Blott det enda samljud skallar:
Frid och GUSTAF följas hit!
Frid och GUSTAF följas hit.

CAROLINA.

Krigets fasa undandrifven,
Sverige frögda dig och sjung!

Lagren

Lagren blandad med Oliven
Pryder nu din Store Kung.
Stor i Krig och stor i Friden,
Bland Monarcher står han förf;
Svårt det blir för eftertiden,
Dömna när Han varit förf.
Dömna när Han varit förf.

GYLLENSPORRE.

Mod mig aldrig än fågs fel
Jag har åtlydt Ärans röst;
Med sin Kung at faror dela
Hvilken hugnad för et bröst!
Efter yttersta förmåga
Har jag gjordt hvad han befalt;
För den Kung man alt bör våga,
Som för oss har vågat alt.
Som för oss har vågat alt.

JACOB.

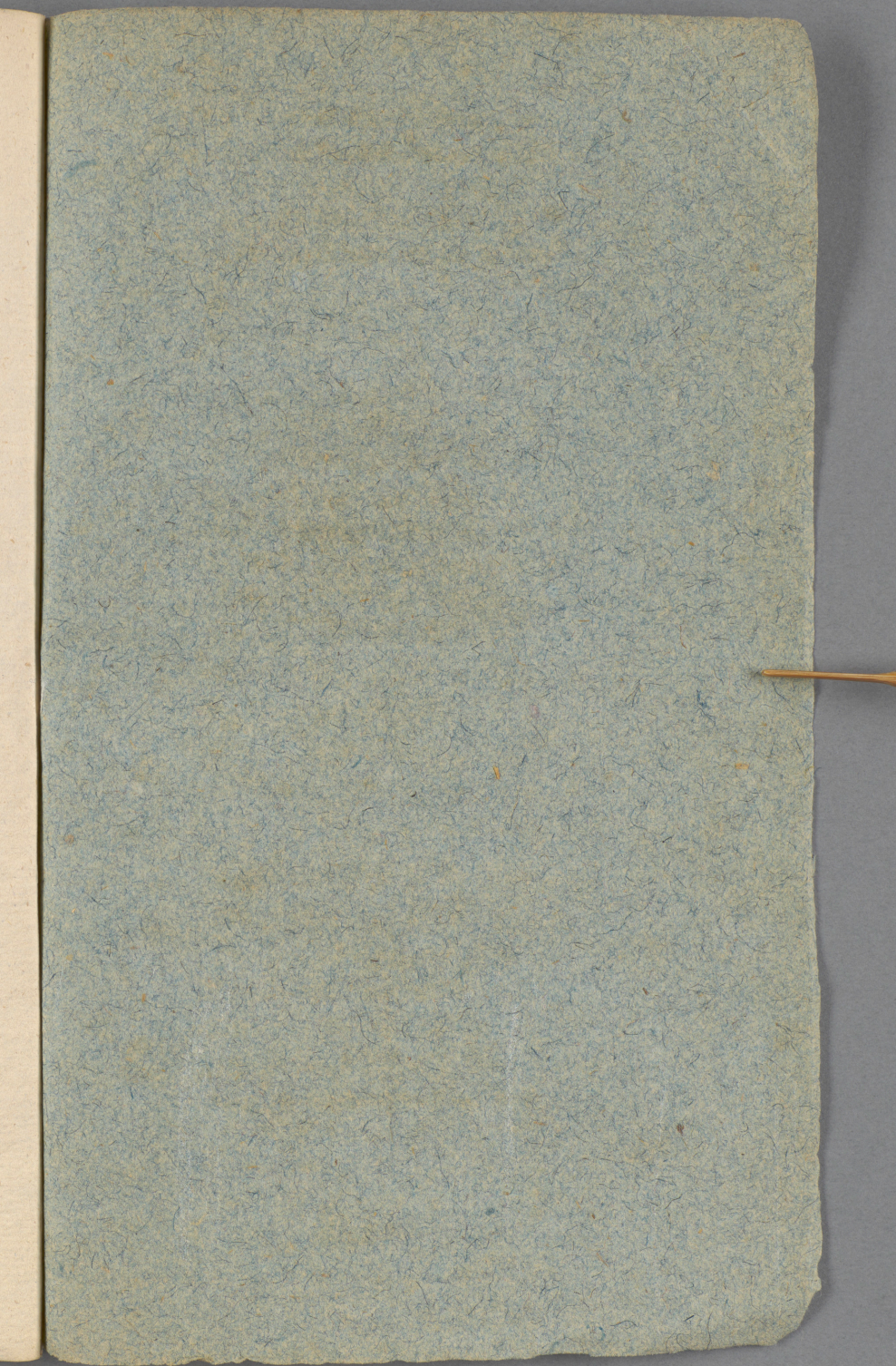
Gustaf Adolph när du hinner
Känna värdet af dit Namn,
Du en mängd af Storverk finner
Vänta Dig i Ärans famn.
Våra hjertan för Dig brinna
Och Du all vår dyrkan har,
Blott den dygd vi hos Dig finna,

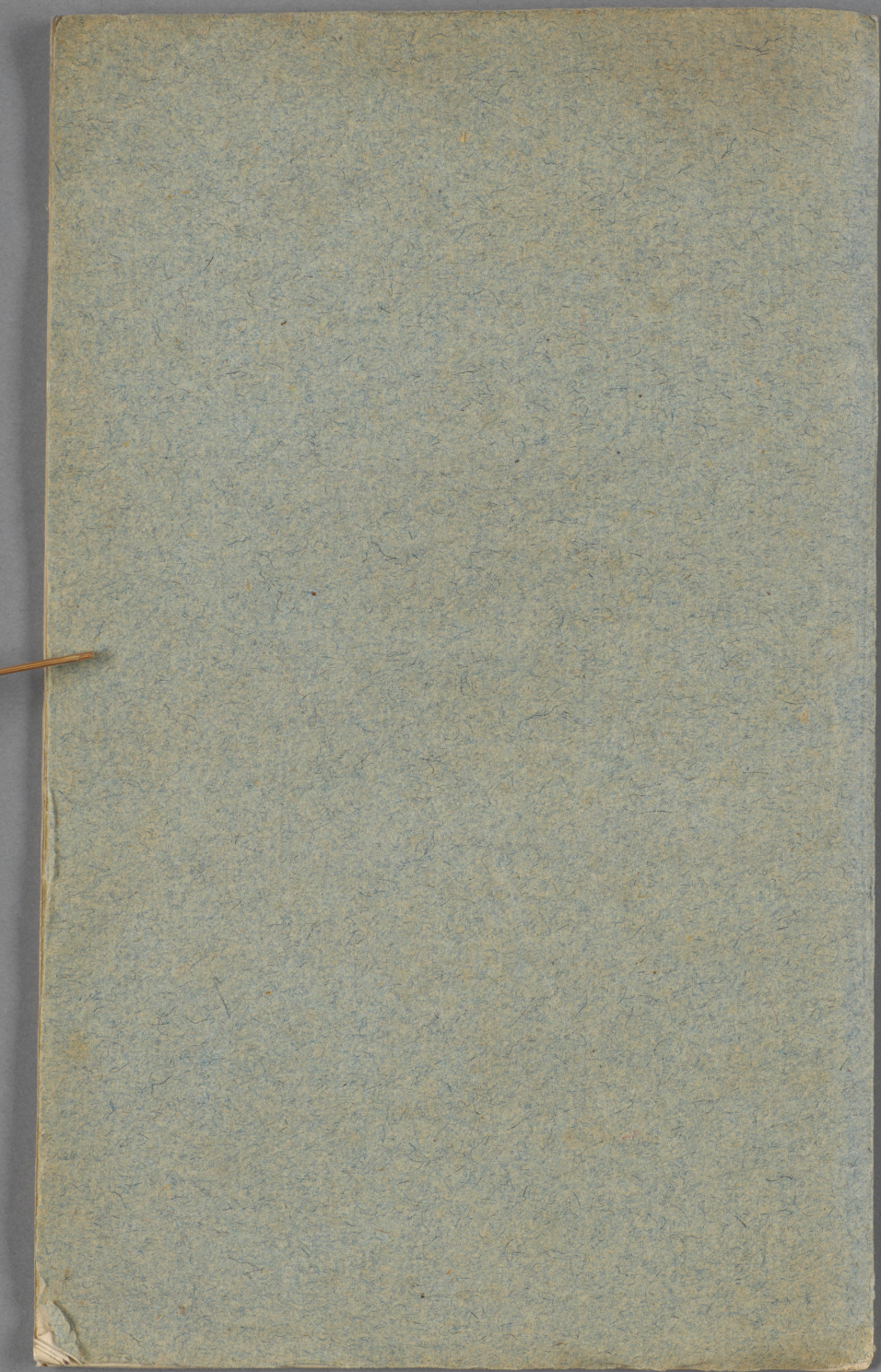
Som vi funnit hos din Far.
Som vi funnit hos Din Far.

Chorus.

Sjungom Fridens sälla dagar! &c.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN Color Control Patches © The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black